

**DESETLJEĆE AKTIVNOSTI I PROGRAMA KNJIŽNICE FAKULTETA
ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI U PROMICANJU
ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE OKOLIŠA**

A decade of activities and programs of the Library of the Faculty of Education in promoting sustainable development and environmental protection

Ljubica Nedić

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

ljnedic@fozos.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

543

UDK / UDC **027.7(497.543Osijek):504**

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 01.12.2025.

Sažetak

Cilj. Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj strateško je pitanje *Zelene knjižnice* Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Knjižnica, kao središte informacijske pismenosti, informira i nizom aktivnosti implementira ekološka znanja i prakse studentima, budućim odgojiteljima, kao i djeci predškolske dobi. Ekološkim programima tijekom cijele godine uspostavlja se zelena komunikacija s odgojno-obrazovnim ustanovama te širom lokalnom zajednicom. Na taj način podiže se opća razina ekološke svijesti i međusobne povezanosti. Izazovi, koje pred nove generacije donosi pitanje ekologije i održivoga razvoja, zahtijevaju spremno i promišljeno djelovanje za spas narušenog eko sustava. Cilj je rada dati prikaz aktivnosti kroz desetogodišnje djelovanje *Zelene knjižnice* te rezultate studentske perspektive o navedenim aktivnostima.

Pristup i metodologija. Rad donosi pregled ekoloških aktivnosti koje je *Zelena knjižnica* provela tijekom desetogodišnjeg razdoblja prenoseći ekološka znanja i prakse studentima, budućim odgojiteljima, kao i djeci predškolske i rane školske dobi. Rad također donosi analizu ocjenskih radova studenata ekološke tematike te rezultate istraživanja provedenog među studentima Sveučilišnog prijediplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje (RPOO) i studentima Diplomskoga studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje 2024. godine te njihovim stavovima o ekološkim sadržajima i praksama.

Rezultati. Temeljem dobivenih rezultata – analize sadržaja diplomskih i završnih radova Repozitorija FOOZOS-a vidno je da studenti biraju ekološke teme za svoje radove. Iz kvalitativne analize intervjuja može se donijeti zaključak da su studenti svjesni svoje okoline i da im je važna, ali nisu spremni aktivno sudjelovati u procesima.

Originalnost. Vrijednost. Rad stavlja naglasak na sustavan pregled ekoloških aktivnosti koje je *Zelena knjižnica FOOZOS-a* provela tijekom desetogodišnjeg razdoblja. Kroz aktivnosti se kontinuirano radi na podizanju svijesti o ekologiji i održivom razvoju među studentskom populacijom te kroz radionice s djecom predškolske i rane školske dobi stvaraju temelji za ekološku osviještenost od najranije dobi.

Ključne riječi: ekologija, odgojitelji, održivi razvoj, studenti, zelena knjižnica

Summary

Purpose. Education and upbringing for sustainable development is a strategic issue of the Green Library at the Faculty of Education, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. The library, as a center of information literacy, informs and implements ecological knowledge and practices through various activities for students, future educators, as well as preschool children. Through ecological programs throughout the year, green communication is established with educational institutions and the wider local community. In this way, the general level of ecological awareness and interconnection is raised. The challenges posed by ecology and sustainable development for new generations require ready and thoughtful action to save the disrupted ecosystem. The aim of the paper is to present an overview of the activities of the Green Library over the past ten years and the results from a student perspective on the aforementioned activities.

Approach. The paper provides an overview of the ecological activities that the Green Library has carried out over a ten-year period, transferring ecological knowledge and practices to students, future educators, and preschool children.

The paper also presents an analysis of students' assessment papers on environmental topics and the results of a survey conducted among students of the University undergraduate study Early and Preschool Education (EPCE) and students of the Graduate study Early and Preschool Education in 2024, as well as their attitudes towards environmental content and practices.

The results. Based on the results obtained - analysis of the content of diploma and final theses in the FOOZOS Repository, it is evident that students choose environmental topics for their works. From the qualitative analysis of the interviews, it can be concluded that students are aware of their environment and that it is important to them, but they are not ready to actively participate in the processes.

Originality. Value. The paper focuses on a systematic review of the environmental activities carried out by the FOOZOS Green Library over a ten-year period. Through these activities, the organization continuously works to raise awareness of ecology and sustainable development among the student population, and through workshops with preschool and early school-age children, it creates the foundations for environmental awareness from an early age.

Key words: ecology, educators, sustainable development, students, green library

1. Uvod

Kao nikada prije, danas se govori o održivosti, kako o njenoj edukaciji, tako i o upotrebi metoda koje dovode do krajnjega cilja, a to je primjena održivog razvoja koja je nužna za opstanak čovjeka na Zemlji. Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj usmjereni su prema četiri smjera, a to su: društvo, ekonomija, kultura i okoliš. Cilj obrazovanja za održivi razvoj jest priprema i osposobljavanje čovjeka današnjice za sadašnje i buduće vrijeme i za sve promjene koje nastupaju po zakonitostima prirode. Stoga je važno obrazovanje za održivi razvoj implementirati kroz sâm sustav obrazovanja. Još od vrtičke dobi kod djece treba raditi na razvijanju pozitivnih vrijednosti prema očuvanju prirode. Već od te dobi nužno je ponuditi odgoj i obrazovanje o održivom razvoju kako bi uvidjeli važnost uloge čovjeka i njegova utjecaja na prirodu. Da bi bio učinkovit, taj proces treba nastaviti i u sustavu osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja. Uz buđenje svijesti, važne su i konkretne aktivnosti i djelovanja na tom planu o čemu ovisi što će sutra dočekati buduće generacije.

2. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti – odgajamo (za) budućnost

Na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti (FOOZOS) Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, gdje se postavljaju temelji za kvalitetno obrazovanje budućih generacija, osposobljavaju se studenti Sveučilišnog prijediplomskog studija Rani i

predškolski odgoj i obrazovanje (RPOO) te Diplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje za oblikovanje djece i njihovo uvođenje u sustav odgoja i obrazovanja. Tako budući odgojitelji razvijaju svijest o važnosti pojedinca, kada govorimo o pitanjima održivog razvoja i njegova složenog koncepta te opsežna sadržaja. U Izvedbenom planu studija (RPOO-a) na kolegiju *Ekološki odgoj u dječjem vrtiću*, potiče se i razvija ekološka osjetljivost kroz kreativno stvaralaštvo, suradnju i aktivno djelovanje. Primarna edukacija studenata tako uključuje i razvijanje slobodnog i kreativnog mišljenja i izražavanja, kritičkog mišljenja, kao i odgovornosti prema ljudima i okolišu te prema samima sebi uz poštivanje različitosti. Anketa, koju studentima prosljeđuje Ured za kvalitetu na kraju zimskoga semestra (2024), pokazuje da su studenti u velikoj mjeri zadovoljni edukacijom o ekološkim temama koju su dobili na FOOZOS-u kroz ekološki kolegij. No, ima i onih studenata koji žele više sadržaja. Tijekom školovanja u visokoškolskoj ustanovi studenti imaju prigodu, ne samo kroz redovnu nastavu, nego ikroz projekt *Zelena knjižnica FOOZOS-a* uključiti se u aktivnosti ekološke tematike.

3. Zelena knjižnica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti

Zelena knjižnica izraz je kojim se označava zgrada koja je projektirana i izgrađena tako da u najmanjoj mjeri nepovoljno utječe na okoliš, a drugo značenje odnosi se na knjižnične programe i usluge usmjerene na razvoj zelene pismenosti. Čadovska (2017, 69) navodi da je glavi cilj projekta *Zelena knjižnica* uključivanje i preuzimanje odgovornosti za održivi razvoj i zaštitu okoliša. Ideju *Zelena knjižnica* provodi u djelo Društvo bibliotekara Istre 2011. godine (Kraljević 2013, 199-204). Pri Hrvatskom knjižničarskom društvu (HKD) pokrenuta je nacionalna akcija *Pokrenimo zelene knjižnice*¹ pa se u projekt uključilo više od 70 knjižnica. Taj broj je vremenom rastao kako se popularizirala zelena pismenost. Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NSK) u Zagrebu 6. svibnja 2016. godine predstavlja projekt *Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku*². To je bio poticaj za uključivanje knjižnice FOOZOS-a u projekt. Knjižničarke, prije svega, osmišljavaju strategije zelene pismenosti koristeći dostupne resurse, materijalne uvjete i pozitivno okruženje. Stvarali su se dobri preduvjeti, a najvažnije jest da je impuls prerastao u prvu aktivnost koja je obilježena 24. travnja 2016. godine. U povodu Dana otvorenih vrata FOOZOS-a, a

¹ <https://www.hkdrustvo.hr/10-zajednicka-akcija-pokrenimo-zelene-knjiznice/>

² <https://virtualna.nsk.hr/krka/zelena-knjiznica-zelenu-hrvatsku/>

prigodom *Noći knjige* održana je matineja s temom *Eko čitanje*. Uključivala je izložbu knjiga ekološke tematike i niz edukativno-kreativnih radionica za djecu predškolske i rane školske dobi³. Bio je to zaokruženi ciklus u kojemu su sudjelovala djeca vrtičke dobi u pratnji odgojitelja, studenti na fakultetu, djelatnice knjižnice kao i ostali zaposlenici Fakulteta. Veliki interes dao je poticaj za organiziranjem novih aktivnosti koje se tijekom proteklih deset godina mogu podijeliti u više tipova:

- INTERAKTIVNE RADIONICE za djecu predškolske dobi kojim se obilježavaju eko datumi tijekom cijele godine (21. ožujka Svjetski dan šuma; 22. ožujka Svjetski dan voda; 22. travnja Dan planeta Zemlje; 22. svibnja Svjetski dan biološke raznolikosti; 5. lipnja Svjetski dan zaštite okoliša; 4. listopada Međunarodni dan zaštite životinja; 16. listopada Svjetski dan hrane; 4. prosinca Svjetski dan tla; 11. prosinca Međunarodni dan planina i 19. prosinca Dan protiv plastičnih vrećica. Ostvarene su suradnje s ustanovom Dječji vrtić Osijek i dječjim vrtićima koji su u njegovu sastavu (Dječji vrtić Stribor; Dječji vrtić Kosjenka; Dječji vrtić Jaglenac, Dječji vrtić Mak i dr.) kao i privatni vrtići (Dječji vrtić Snjeguljica, Dječji vrtić Mali princ i dr.). Potpisane suradnje imaju kontinuitet i daju pečat održivosti. (<https://www.facebook.com/foozos.hr/>)
- STUDENTSKE EKOLOŠKE KONFERENCIJE za studente i djelatnike Zelene knjižnice koji mentoriraju studentske radove na međunarodnim skupovima⁴
- MEĐUNARODNE I DOMAĆE KONFERENCIJE I SKUPOVI ZA DJELATNIKE I FESTIVALI ZNANOSTI⁵

³ „Čitaj mi...Zemlju“ (interaktivna radionica za djecu DV), „Pokaži mi eko knjigu“ (popularizacija čitanja široj populaciji), „Nauči me biti eko dijete“ (radionica za studente) te „Eko bingo“ (igra za poticanje svijesti o okolišu).

⁴ Brust Nemet, Maja, Drinovac, Katarina, Nedić, Ljubica. 2023. „Education for sustainable development from a future teachers' perspective.“ *1st European Green Conference - Book of Abstracts*. Mirna Habuda-Stanić. Osijek: International Association of Environmental Scientists and Professionals (IAESP). 268-269.;

Flanjak, Oktavija; Milanović, Nikolina; Nedić, Ljubica. 2021. „Zelena komunikacija - Komuniciramo stazama prirode“ *1. međunarodna studentska konferencija*“ 1st International Students GREEN Conference – Proceedings. Habuda-Stanić, Mirna (ur.). Osijek: Prehrambeno tehnološki fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. 537-542.; Repinac, Dora; Nedić, Ljubica; Milanović, Nikolina; Bogut, Irella. 2022. „Green pedagogy at Faculty of Education“. *2. međunarodna studentska GREEN konferencija*. Osijek: Prehrambeno tehnološki fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 193-194.

⁵ Nedić, Ljubica; Milanović, Nikolina. 2019. „Kada zelena priča postaje zrela?“ *Priča (iz) moje knjižnice: zbornik radova*. Kretić, Marija; Benić, Renata (ur.). Beli Manastir: Gradska knjižnica Beli Manastir. 117-133; Dučmelić, Terezija; Nedić, Ljubica; Milanović, Nikolina; Mlinarević, Vesnica; Kišmartin, Irena; Bogut, Irella. 2020. „Pedagoški pristup u ekološkim radionicama Zelene knjižnice Fakulteta za odgojne i obrazovne

- **INSTITUCIONALNA I MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA S DRUGIM SASTAVNICAMA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU** - suradnja se ogledala, prije svega, na institucionalnu planu s Odsjekom za prirodne znanosti (godišnja predavanja o Zelenoj knjižnici namijenjena studentima; radionice i projekti); suradnja s Odsjekom za umjetnička područja (izrada maskote zelene knjižnice – FOOZI-ja, radionice i predavanja). Nedostatak prostora u knjižnici FOOZOS-a za sve predviđene aktivnosti, bio je poticajem za međuinstitucionalnu suradnju s Fakultetom agrobitehničkih znanosti (FAAZOS) koja se pokazala dobrom razmjenom iskustava i znanja. Neki od primjera jesu interaktivne radionice naziva “U tlu čistu imamo glistu” za djecu i odgojiteljice u pratnji Dječjeg vrtića Stribor; “Volim životinje”, radionica u povodu Svjetskoga dan životinja 4. listopada 2018. godine i ostale vidljive na webu FOOZOS-a. (<https://www.facebook.com/foozos.hr/>)
- **PODRŠKA PRI IZBORU DIPLOMSKIH I ZAVRŠNIH RADOVA I METODIČKI PREDLOŠCI EKOLOŠKIM TEMAMA⁶**
- **SURADNJA SA ŠIROM ZAJEDNICOM NA EKOLOŠKIM PROJEKTIMA** u kojima djelatnice zelene knjižnice promoviraju čitanje literature za djecu koja ima ekološku tematiku u Vrtićima grada Osijeka te projekti biološke raznolikosti koji se odnose na predškolsku i osnovnoškolsku dob. (<https://vrticiosijek.hr/djecji-vrtic-tribor/> <https://www.skolskiportal.hr/tema/os-ladimirevci-ivanovci/>)
- **IZDAVAČKA DJELATNOST FOOZOS-a S EKOLOŠKOM TEMATIKOM** – Izdanja podržava Uprava Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti i odobrava Fakultetsko vijeće te se objavljuju u suradnji sa studentima i širom zajednicom.⁷

znanosti“ *Kopački rit: jučer, danas, sutra 2020. - Zbornik sažetaka*. Kopačevo: Javna ustanova "Park prirode Kopački rit". 58-59; Grcić, Maja; Bogut, Irella; Nedić, Ljubica; Kišmartin, Irena; Popović, Željko. 2021. "Let us learn how to properly separate waste" ecological workshop for preschool children" . *Zbornik sažetaka 10. simpozija s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit: jučer, danas, sutra 2021. Book of Abstracts 10th Symposium with International Participation „Kopački rit: Past, Present, Future“*. Osijek: Javna ustanova "Park prirode Kopački rit". 68-69; Nedić, Ljubica; Kišmartin, Irena; Bogut, Irella. 2023. „Načela zaštite i strategije očuvanja prirode iz perspektive budućih odgojitelj“ *Zbornik sažetaka 12. Simpozija s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit - jučer, danas, sutra 2023*. Ozimec, Siniša; Bogut, Irella; Bašić, Ivo et al. (ur.). Kopačevo: Park prirode Kopački rit. 160-16.

⁶ Dučmelić, Terezija. 2020. “Obilježavanje ekoloških datuma radionicama Zelene knjižnice”, diplomski rad; Matijević, Ana, 2018. 2018. “Ekološki odgoj i ekoslikovnica za djecu mlađe školske dobi”, diplomski rad; Marek, Valentina, 2018. “Zelena pedagogija u dječjem vrtiću”, završni rad i dr.

⁷ Klobučar, Antoaneta. 2017. *Anđeo slomljena krila*. Osijek: Ekonomski fakultet i Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti; Horvat, Anja. 2023. *Zagrlimo Zemlju*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

Informirajući i obrazujući svoje korisnike, i sami su knjižničari stjecali nove kompetencije i sposobnosti kritičkoga razmišljanja. Dalekosežnost i dobrobit projekta *Zelena knjižnica* FOOZOS-a nadmašila je očekivanja i razvojne strategije, a donijela je održive suradnje i prepoznato djelovanje u odgojno-obrazovnom korpusu (Nedić, Milanović 2019, 132). Obrazovanje za održivi razvoj i ekologiju najučinkovitije je implementirani ciljanim skupina djece predškolske i rane školske dobi. U tom procesu rezultati se mogu očekivati i iščitavati u izreci da su „svi cvjetovi budućnosti u sjemenu sadašnjosti“. Navike i kulturu djelovanja djeca nose iz svoga doma u vrtić i obrnuto te taj utjecaj treba pametno iskoristiti za proces stvaranja ekoloških vrijednosti i načela djelovanja. Vukelić (2020, 145) navodi kako su u sklopu obrazovanja za održivi razvoj i odgojitelji i učitelji prepoznati kao jedni od glavnih aktera promjena i promicanja održivog razvoja. Važna činjenica koju navodi Lukšić i sur. 2019, 341 jest ta da je važno neprekidno educirati nastavnike i odgojitelje o održivom razvoju jer je to ujedno i preduvjet odgajanja novih generacija koje žive i rade u prirodi i za prirodu. Jedino takav pedagoški okvir nudi priliku za razvoj građanstva održivosti, odnosno svih ključnih kompetencija održivosti.“ (Vukelić 2020, 144). Primarna edukacija uključuje i razvijanje slobodnog i kreativnog mišljenja i izražavanja, kritičkog mišljenja kao i odgovornost prema ljudima i okolišu te prema samima sebi uz poštivanje različitosti.

Slika 1. Noć knjige 2025.; slika 2. Radionica Svjetski dan voda 2024.; slika 3. Radionica Dan planeta Zemlje 2023. (izvor fotografija – privatni album Ljubice Nedić)

(autorska studentska slikovnica); Babok, Miroslav. 2023. *Šuma moga djeda = Lis mogo dida*. prijevod na ukrajinski Jaroslav Blotnej, Pavao Jergović, Ljubomir Sturkoilustracije Damir Kiš. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti (<https://www.foozos.hr/proizvod/suma-moga-djeda-lis-mogo-dida/>)

U tom procesu važni su i budući nositelji tih aktivnosti, a to su studenti Prijediplomskog sveučilišnog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i Diplomskog sveučilišnog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Oni su u većini zadovoljni edukacijom o ekološkim temama dobivenih na FOOZOS-u kroz kolegij *Ekološki odgoj u vrtiću*, ali poželjno bi bilo osigurati još sadržaja.

4. Metodologija i rezultati istraživanja

Tijekom školovanja u visokoškolskoj ustanovi studenti nemaju dostatan broj aktivnosti koje bi popularizirale ekološke teme pa je provedeno istraživanje. Cilj je rada istražiti stavove budućih odgojitelja o održivome razvoju te u kojoj mjeri studenti biraju teme ekološkoga sadržaja za svoje završne i diplomske radove.

METODA I INSTRUMENTI ISTRAŽIVANJA:

- analiza sadržaja diplomskih i završnih radova (1918) u razdoblju od 2015. do 2024.
- kvalitativna analiza strukturiranih grupnih intervjua (35)

ISPITANICI ISTRAŽIVANJA

- studenti Prijediplomskoga sveučilišnog studija (RPOO) – 16 sudionika
  - studenti Diplomskoga studija (RPOO) – 19 sudionika
- a) kvalitativna analiza strukturiranih grupnih intervjua

Istraživanje je provedeno među studentima Sveučilišnog prijediplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje (RPOO) i studentima Diplomskog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje 2024. godine. Studenti su upoznati sa svrhom i ciljem istraživanja, a provedeno je u suradnji s prof. dr. sc. Irelom Bogut, nositeljicom kolegija *Ekološki odgoj u dječjem vrtiću*. Za intervju se javilo 35 studenata, 16 studenata Prijediplomskoga studija (RPOO) koji na kraju školovanja pišu završni rad i 19 studenata Diplomskoga studija (RPOO) koji na kraju školovanja pišu diplomski rad. Istraživanje je provedeno metodom strukturirani grupni intervju, a interakcija se događa između moderatora i članova skupine. Formirane su dvije skupine kojima je postavljeno 5 pitanja zatvorenog tipa i jedno pitanje otvorenog tipa. Na prvo pitanje o zadovoljstvu sadržajima na kolegiju *Ekološki odgoj u dječjem vrtiću* 68, 57 % studenata iskazalo je zadovoljstvo; 28, 57 % studenata željelo je više aktivnosti, a 2,86 % sudionika nije bilo zadovoljno sadržajem. Na drugo pitanje o važnosti ekoloških tema 90,91 % studenata izjasnilo se da

su jako važne, a 6,06 % studenata odgovorilo je da nisu važne, dok 3,03 % studenata nije imalo mišljenje o tome. Na treće pitanje o interakciji s djecom predškolske dobi 51,52 % studenata izjasnilo se da je imalo interakciju s djecom vrtićke dobi, dok čak 48,48 % studenata nije imalo interakciju s djecom i ne znaju kako će to izgledati. Na četvrto pitanje jesu li sudjelovali u aktivnostima Zelene knjižnice 90,91 % studenata odgovorilo je negacijski, a 6,06 % studenata potvrdno, dok 3,03 % studenata nije nikada čulo za te aktivnosti. U petom pitanju o tome gdje se informiraju o ekološkim temama 27,28 % studenata odgovorilo je da je to posredstvom medija ili društvenih mreža, 30,30 % studenata odgovorilo je da je to na fakultetu ili nekoj drugoj obrazovnoj ustanovi, a 42,42 % studenata ne daje na važnosti tim temama. U šestom pitanju otvorenog tipa studenti su mogli iznijeti svoje stavove pa neke od njih navodimo:

„Nisam sudjelovala ni osmislila neku aktivnost za zelene pedagogije. Trebala sam.”

„Osobno sam sudjelovala u radionicama i pripremala se za rad s djecom. Jako lijepo iskustvo.”

„Ekologija je jako važna i moramo joj pružati više pažnje.”

„Važna mi je ekologija. Ona je moj stil života.”

U interakciji s djecom mislim da mogu pružiti i dočarati važnost održivog razvoja i približiti im načine na koji mogu i oni samo doprinijeti zajednici.”

„Puno toga se može napraviti s djecom kroz razne projekte, aktivnosti...”

„Očuvanje prirode mi predstavlja brigu za sve što me okružuje.”

„Očuvanje prirode mi znači budućnost, zdravlje i razvoj.”

„Trebalo bi imati više praktičnih ekoloških vještina i to od jaslica do faksa.”

„Ne zamaram se ekologijom. Imam važnijih stvari.”

b) analiza sadržaja diplomskih i završnih radova (1918) u razdoblju od 2015. do 2024.

Analiza sadržaja diplomskih i završnih radova pohranjenih u Repozitorij Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti usmjerena je na desetogodišnje razdoblje u kojem djeluje *Zelena knjižnica* FOOZOS-a i to od akademske 2015./2016. do 2024./2025, ali kalendarske 2015. godine do 2024. godine. Od ukupnog broja radova (1918) analiziranog vremenskog okvira radovi su svrstani prema ključnim riječima (ekologija, ekološki odgoj,

održivi razvoj te prema mentorima, nositeljima ekoloških kolegija. Analiza diplomskih i završnih radova ekološke tematike iskazano brojem utvrđuje sljedeće stanje:

GODINA	UKUPAN BROJ UNESENIH RADOVA EKOLOŠKE TEMATIKE U REPOZITORIJU	DIPLOMSKI RADOVI EKOLOŠKE TEMATIKE U REPOZITORIJU	ZAVRŠNI RADOVI EKOLOŠKE TEMATIKE U REPOZITORIJU	UKUPAN BROJ RADOVA EKOLOŠKE TEMATIKE U REPOZITORIJU	POSTOTAK RADOVA EKOLOŠKE TEMATIKE U REPOZITORIJU
2015.	141	1	-	1	0,70%
2016.	123	3	-	3	2,44 %
2017.	160	4	2	8	5%
2018.	183	7	8	15	8,19%
2019.	250	9	2	11	4,4 %
2020.	241	2	-	2	0,82%
2021.	180	4	5	9	5%
2022.	215	6	2	8	3,72%
2023.	207	10	-	10	4,83%
2024.	218	7	3	10	4,58%

Ako se izuzme povijesni kontekst vremena COVID-19 pandemije (2020. – 2023.)⁸ i upute o zabrani održavanja bilo kakvih aktivnosti, vidljiva je tendencija rasta broja diplomskih i završnih radova ekološke tematike čiji podaci upućuju na povezanost djelovanja i popularizacije *Zelene knjižnice*. Dostupnost sadržaja radova vidljiva je na stranicama FOOZOS-a. (<https://www.foozos.hr/hr/knjiznica/knjiznica-foozos-repozitorij/>).

5. Zaključak

Globalni procesi i kontinuirani razvoj uvjetuju ekološke promjene koje su potrebne u obrazovnom sustavu za nadolazeće generacije. Stoga je važno inicijalno obrazovanje uskladiti s potrebama održivog razvoja. To zahtijeva promjene paradigmi učenja i

⁸ https://hr.wikipedia.org/wiki/Pandemija_COVID-19

poučavanja. Integracija obrazovanja za održivi razvoj treba biti nužnom strategijom za uvrštavanje ekološke tematike u nastavni proces kao i u druge oblike odgojno-obrazovne prakse. Prema Pletenac i Breslauer (2008, 239) danas i mediji imaju veliku ulogu u životu djeteta, no to ne treba gledati kao činjenicu koja ima negativan utjecaj na dijete, već treba uz pomoć roditelja kontrolirati i koristiti medije za korisne stvari, odnosno za razvoj kompetencija djeteta, kako socijalnih tako i kognitivnih. Roditelji, odgajatelji i učitelji trudit će se i pronalaziti sadržaje koji će djetetu služiti kao primjer i motivacija za razvoj u skladu održivog i kvalitetnog življenja za okoliš i održivi razvoj. Studenti na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti imaju prigodu slušati kolegije ekološke tematike, ali i mogućnosti interakcije akumuliranih znanja ekološke tematike posredstvom aktivnosti *Zelene knjižnice*. Održivost je svuda oko nas, a nama je važno aktivno se uključiti u te procese.

Istraživanjem u ovome radu željelo se utvrditi poznavanje ekološke tematike i principa ekološke održivosti među studentima (RPOO) na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanost. Temeljem dobivenih rezultata – analize sadržaja diplomskih i završnih radova Repozitorija FOOZOS-a vidno je da studenti biraju ekološke teme za svoje radove. Iz kvalitativne analize intervjuja može se donijeti zaključak da su studenti svjesni svoje okoline i da im je važna, ali nisu spremni aktivno sudjelovati u procesima. Razumijevanje ekološke terminologije važno je pitanje, ne samo opće kulture, nego i održivosti koja zahtijeva djelovanje. Tim koracima ekološke osviještenosti uputila se i Zelena knjižnica FOOZOS-a koja nastoji implementirati postojeća znanja i biti aktivnim sudionikom eko generacije, tako da svaki pojedinac može reći: „I JA SAM ČLAN EKO GENERACIJE!“

Literatura

Čadovska, Ivana i Ana-Marija Tkalčić. 2017. „Zelena pismenost kao dio strategije razvoja informacijske službe.“ *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 60, no. 1: 65-77.
<https://hrcak.srce.hr/clanak/278661>

Kraljević, Ivan. 2013. „Zelena knjižnica: projekt Društva bibliotekara Istre.“ *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 56, no. 3: 199-204.
<https://hrcak.srce.hr/115224>

Lukšić, Božica, Krešimir Bošnjak, Ivana Čačić, Monika Nekić, Mateo Papac i Marin Vranić. 2019. „Održivi razvoj u životu i radu odgojitelja i učitelja grada Zagreba.“ *Agronomski*

glasnik: Glasilo Hrvatskog agronomskog društva 81, no. 5: 331-344.

<https://hrcak.srce.hr/244841>

Nedić, Ljubica, i Nikolina Milanović. 2019. „Kada zelena priča postaje zrela.“ *Priča (iz) moje knjižnice: zbornik radova*, uredile Marija Kretić i Renata Benić, 117-133. Beli Manastir: Gradska knjižnica Beli Manastir.

Pletenac, Ksenija i Nevenka Breslauer. 2008. „Uloga medija i odgoj za održivi razvoj djece predškolske dobi.“ U *Cjeloživotno učenje za održivi razvoj*, uredile Vinka Uzelac i Lidija Vujičić, 239-244. Rijeka: Sveučilište u Rijeci. Učiteljski fakultet u Rijeci.

https://www.ufri.uniri.hr/files/izdavacka_djelatnost/cuzor_2.pdf

Uzelac, Vinka, Jurka Lepčnik-Vodopivec, i Dunja Anđić. 2014. *Djeca - odgoj i obrazovanje - održivi razvoj*. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga.